

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

مرکز تحقیقات سوء مصرف و وابستگی به مواد

برنامه ارتقای کیفیت زندگی و پیشگیری از آسیبهای اجتماعی

طرح پیشگیری از مصرف مواد با رویکرد دانشجو محور

مجری طرح:

دکتر حسن رفیعی

همکاران طرح:

دکتر فردین علی پور

فاطمه خزانلی پارسا

دکتر هومان نارنجیها

دکتر علی فرهودیان

بهمن ماه ۱۳۹۵

فهرست مطالب

پیشگفتار	۲
فصل اول: کیفیت زندگی و مشکل اجتماعی.....	۴
فصل دوم: مروری بر متون.....	۲۸
فصل سوم : روش اجرای طرح.....	۱۲۵
فصل چهارم: یافته‌های تحقیق.....	۱۲۸
فصل پنجم: نتیجه‌گیری نهایی.....	۱۹۰
منابع :.....	۱۹۳

پیشگفتار

اعتیاد به مواد مخدر برای هر فردی و هر دورانی آسیبهای فراوانی را به همراه دارد. دوران دانشجویی یکی از مهم‌ترین دورانی است که به عنوان مرحله خاصی از زندگی افراد محسوب می‌شود. گذر از دوران مدرسه و ورود به دورانی جدید دانشجویی با بیم و امیدهای همراه است. این انتقال از محیط مدرسه به محیط دانشگاه که در غالب اوقات با تغییر محل زندگی از خانواده به خوابگاه یا منزل دانشجویی همراه است، فرصتها و تهدیدهایی را با خود به همراه دارد.

ورود به محیطی جدید، ورود به شبکه‌ای از افراد با فرهنگهای مختلف، زندگی در محیطی جدید با قوانین و مقررات متفاوت از خانه، و... از ویژگیهای بارز این دوران است. در این دوران دانشجویان در معرض آسیبهای مختلفی قرار خواهند داشت. امروزه دانشجویان از یک سو با رشد سریع و پیشرفت‌های تکنولوژیک و تغییرات ناگهانی فرهنگی - اجتماعی روبرو هستند و از سوی دیگر با استرس‌ها و مشکلات ویژه این دوران از قبیل جدایی از خانواده و استقلال مالی، اشتغال و ادامه تحصیل، زندگی در محیطهای پراسترس خوابگاهی و... مواجه می‌باشند، که این شرایط به عنوان عوامل خطر زمینه را برای گرایش به آسیبهای مختلف اجتماعی در دانشجویان فراهم می‌نماید.

در بین دانشجویان مختلف، دانشجویان دانشگاههای علوم پزشکی از شرایط خاصی برخوردار هستند از سویی به دلیل اینکه این دانشجویان در حوزه‌های مرتبط با سلامت مشغول به تحصیل می‌باشند و از پیامدهای مصرف مواد به خوبی آگاه هستند و از سویی این افراد در پایان دوران تحصیل عمدتاً به عنوان الگویی جهت ارائه خدمات سلامت در کشور محسوب می‌شوند. پس با توجه به این شرایط توجه به برنامه‌های پیشگیری از آسیبهای اجتماعی به ویژه اعتیاد و تلاش در راستای ارتقای کیفیت زندگی آنان از اهمیت فراوانی برخوردار است.

گسترش سریع آسیبهای اجتماعی، مصرف مواد و مشکلات مرتبط با آن در بین دانشجویان، رواج مواد مخدر جدید و وجود عوامل خطر فراوان در دوران دانشجویی، ضرورت برنامه‌ریزی و تدوین راهکارهای مداخله‌ای پیشگیرانه را در دانشگاه‌های علوم پزشکی بیشتر آشکار می‌کند.

این برنامه با هدف ارتقاء کیفیت زندگی و پیشگیری از آسیبهای اجتماعی به ویژه اعتیاد در محیطهای دانشجویی تدوین شده است و سعی نموده است که با ارائه یک راهنمای مداخله، دانشجویان را در راستای انجام مداخلات مشارکتی و در نهایت کاهش مصرف مواد و ارتقاء کیفیت زندگی یاری نماید.